

VORWORT

Zum zweiten Mal haben die Friedrich-Ebert-Stiftung und das Polnische Institut für Internationale Angelegenheiten eine Tagung veranstaltet, die die Erziehung der Jugend beider Länder zu einer friedlichen Nachbarschaft und die gemeinsamen Empfehlungen zur Verbesserung der Schulbücher zum Inhalt hatte.

Die Konferenz in Toruń (Thorn) hat erneut gezeigt, wie notwendig es ist, daß die polnische und die deutsche Seite gerade auch in der schwierigen Frage der Schulbuchempfehlungen im Dialog bleiben mit dem Ziel, weitere Fortschritte zu erreichen.

Daß die Schulbuchempfehlungen und die Erziehung zum Frieden ein wesentliches Element des Normalisierungsprozesses zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Volksrepublik Polen sind, ist unbestritten und kam auch bei dieser Tagung zum Ausdruck.

Der Neubeginn in den Beziehungen zwischen dem deutschen und dem polnischen Volk nach einer tragischen Vergangenheit erhält seine Glaubwürdigkeit und seine Festigung dadurch, daß die junge Generation beider Länder in einem neuen Geist der Partnerschaft und der gegenseitigen Achtung erzogen wird. Sie vor allem wird die Zukunft beider Völker gestalten und die Aussöhnung vollenden.

Mit dieser Dokumentation will die Friedrich-Ebert-Stiftung notwendige Informationen zum deutsch-polnischen Dialog über die Schulbuchempfehlungen vermitteln und den Kreis jener erweitern helfen, die an der Realisierung der Schulbuchempfehlungen mitwirken.

Alfred NAU
Vorsitzender des Vorstandes
der Friedrich-Ebert-Stiftung

Bonn, im Dezember 1979

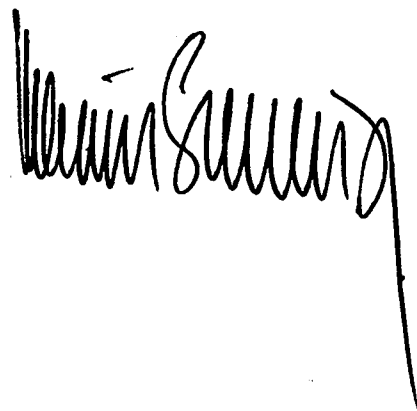
G r u s s w o r t

des Herrn Bundeskanzlers anlässlich der Tagung des Polnischen Instituts für Internationale Angelegenheiten und der Friedrich-Ebert-Stiftung in Thorn/Polen in der Zeit vom 17. bis 22. September 1979

Die Bundesregierung begrüßt alle Anstrengungen, die Verständigung und Normalisierung im Verhältnis zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Volksrepublik Polen fördern. Gerade die im Bildungsbereich tätigen Erzieher, Wissenschaftler und Politiker tragen eine hohe Verantwortung für die Vermittlung eines objektiven Bildes von Geschichte und Gegenwart des anderen Landes. Dabei kommt den in den Schulen verwandten Lehrbüchern eine besondere Bedeutung zu. Mit den Schulbuchempfehlungen, die unter dem Dach der UNESCO von unabhängigen Wissenschaftlern aus Polen und der Bundesrepublik Deutschland erarbeitet wurden, ist ein wichtiger Beitrag geleistet worden, das Verständnis füreinander zu fördern.

Der Abbau von Vorurteilen ist für eine Erziehung zum Frieden von entscheidender Bedeutung. Ich bin überzeugt, daß diese Veranstaltung fruchtbare Impulse für eine bessere, vorurteilsfreie Verständigung insbesondere der Angehörigen der jungen Generation mit sich bringt.

In diesem Sinne wünsche ich der Tagung des Polnischen Instituts für Internationale Angelegenheiten und der Friedrich-Ebert-Stiftung einen guten Verlauf und positive Ergebnisse.

Bonn, 5. September 1979

Grußwort

des Bundesministers des Auswärtigen der Bundesrepublik
Deutschland

Anläßlich der Konferenz der Friedrich-Ebert-Stiftung mit dem Polnischen Instituts für Internationale Angelegenheiten über gemeinsame und internationale Erziehungsfragen grüße ich alle Teilnehmer.

Ich freue mich, daß der fruchtbare Dialog im Bildungs- und Erziehungsbereich, der mit der Ausarbeitung der Schulbuchempfehlungen begonnen hat, durch diese Tagung fortgesetzt wird. Dieser Dialog ist Teil eines Prozesses, der in beiden Ländern noch nicht abgeschlossen ist, sich aber doch auf einem guten Weg befindet.

Indem Sie eine Zwischenbilanz der bilateralen Beziehungen im Bildungsbereich ziehen, auch unterschiedliche Standpunkte offen und freundschaftlich erörtern und Zukunftsaspekte erarbeiten, tragen Sie in einem entscheidenden Bereich zur besseren Verständigung unserer beiden Völker bei.

Ich wünsche Ihnen für das Gelingen Ihrer Gespräche viel Erfolg.

gez. Hans-Dietrich Genscher

Pozdrowienia

ministra spraw zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec

Z okazji konferencji Fundacji imienia Friedricha Eberta i Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych poświęconej tak wspólnym jak i międzynarodowym problemom wychowania, pozdrawiam wszystkich uczestników.

Cieszę się, że owocny dialog w dziedzinie oświaty i wychowania, zapoczątkowany opracowaniem zaleceń podręcznikowych będzie kontynuowany na tej konferencji. Dialog ten jest częścią procesu, który w obu krajach nie został jeszcze zakończony, ale który znajduje się na dobrej drodze.

Dokonując tymczasowego bilansu bilateralnych stosunków w dziedzinie oświaty, rozważając otwarcie i przajaźnie też różniące się opinie i opracowując aspekty na przyszłość, przyczyniają się Państwo w jednej z podstawowych dziedzin do lepszego zrozumienia między naszymi narodami.

Życzę Państwu sukcesów i udanych rozmów

Hans Dietrich Genscher

Grußwort des Präsidenten der Kultusministerkonferenz
zur deutsch-polnischen Konferenz
vom 17. - 22. September 1979 in Toruń

Den Teilnehmern der deutsch-polnischen Konferenz "Wege zur Verständigung - Erziehung zum Frieden im Normalisierungsprozeß zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Volksrepublik Polen" vom 17. bis 22. September 1979 in Toruń übermittle ich die besten Grüße der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland. Im Namen der Kultusminister und -senatoren der Länder der Bundesrepublik Deutschland begrüße ich die gemeinsamen Bemühungen um eine Erziehung der Jugend im Geiste des Friedens. Die Erziehung zu friedlicher Gesinnung im Geiste der Völkerverständigung gehört zu den vorrangigen Bildungs- und Erziehungsaufgaben unserer Schulen in der Bundesrepublik Deutschland. Ich wünsche der deutsch-polnischen Konferenz in Toruń Ergebnisse, die den Beitrag der Erziehung zum Frieden und zur Verständigung zwischen den Völkern verdeutlichen und die Möglichkeiten aufzeigen, die für die Fortführung und Intensivierung des deutsch-polnischen Dialogs für ein besseres gegenseitiges Verstehen zwischen den beiden Völkern fruchtbar sind.

Josef Jochem

Präsident der Ständigen Konferenz
der Kultusminister der Länder in
der Bundesrepublik Deutschland

Pozdrowienia przewodniczącego Konferencji Ministrów Kultury

z okazji niemiecko-polskiej konferencji w dniach od 17. do 22.

września 1979 w Toruniu

Uczestnikom niemiecko-polskiej konferencji "Drogi do porozumienia - wychowanie dla pokoju w procesie normalizacji między Republiką Federalną Niemiec a Polską Rzeczpospolitą Ludową" w dniach od 17. do 22. września 1979 w Toruniu przekazuję najlepsze pozdrowienia Stałej Konferencji Ministrów Kultury krajów związkowych Republiki Federalnej Niemiec.

W imieniu ministrów kultury i senatorów do spraw kultury krajów związkowych Republiki Federalnej Niemiec witam z satysfakcją wspólne starania o wychowanie młodzieży w duchu pokoju.

Wychowanie młodzieży w duchu pokojowych przekonań i porozumienia między narodami należy do pierwszoplanowych zadań oświatowo-wychowawczych naszych szkół w Republice Federalnej Niemiec.

Życzę niemiecko-polskiej konferencji w Toruniu wyników, które uwypuklą wkład wychowania w dzieło pokoju i porozumienia między narodami, i które wskażą owocne możliwości działania dla kontynuowania i intensyfikacji niemiecko-polskiego dialogu na rzecz lepszego wzajemnego zrozumienia między narodami.

Josef Jochem

Przewodniczący Stałej Konferencji Ministrów Kultury

krajów związkowych Republiki Federalnej Niemiec

WILLY BRANDT
VORSITZENDER DER SPD

OLLENHAUERSTR. 1, 5300 BONN
ERICH-OLLENHAUER-HAUS
TELEFON 02221/532 309

Grußwort

an die Tagung des Polnischen Instituts
für Internationale Angelegenheiten und
der Friedrich-Ebert-Stiftung in Torun
vom 17. - 22. September 1979

Der gemeinsamen Konferenz des Polnischen Instituts für Internationale Angelegenheiten und der Friedrich-Ebert-Stiftung in Torun übermittle ich meine guten Wünsche. Dabei denke ich gern an den Besuch zurück, den ich dieser Stadt im Sommer 1977 machen konnte.

Beide Institutionen haben mit ihrer Begegnung einen weiteren Schritt auf dem Wege zur Verständigung zwischen unseren beiden Ländern getan. Wir wissen, wie notwendig es ist, das Bemühen von Regierungen und politischen Formationen um die Überwindung von Problemen der Vergangenheit durch die Mittel der Information und der Erziehung zu ergänzen. Nicht nur Staaten und ihre Repräsentanten müssen lernen, miteinander über Konflikte zu sprechen und nach Wegen ihrer Lösung zu suchen; die Völker selbst sind und jeder einzelne ist aufgerufen, hier tatkräftig mitzuhelfen.

Pädagogen und Erwachsenenbildnern kommt dabei ein entscheidender Beitrag zu. Ich hoffe, daß Ihre Begegnung erfolgreich sein wird, denn hiervon können wichtige Impulse für ein gedeihliches Zusammenleben unserer Völker in Europa ausgehen.

In diesem Sinne grüße ich Sie herzlich.

Willy Brandt

Przewodniczący SPD

Pozdrowienia

dla konferencji Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych

i Fundacji imienia Friedricha Eberta w Toruniu

w dniach od 17. do 22. września 1979

Wspólnej konferencji Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych

i Fundacji imienia Friedricha Eberta w Toruniu przekazuję dobre

życzenia. Wspominam przy tym chętnie wizytę, którą mogłem

złożyć w tym mieście latem 1977 roku.

Przez to spotkanie obie instytucje zrobiły dalszy krok na drodze

do porozumienia między naszymi krajami. Wiemy, jak ważne jest

uzupełnianie starań rządów i formacji politycznych o pokonanie

problemów przeszłości przez informację i wychowanie. Nie tylko

państwa i ich przedstawiciele muszą nauczyć się rozmawiać ze

sobą o konfliktach i szukać dróg do ich pokonania, same narody,

każdy obywatel jest wezwany do czynnej pomocy. Pedagogom

i działaczom na polu kształcenia dorosłych przypada tu szczególny

udział. Mam nadzieję, że spotkanie Państwa okaże się sukcesem,

gdyż może ono dać ważne bodźce owocnemu współżyciu naszych
narodów w Europie.

W tym sensie pozdrawiam Państwa serdecznie.

Willy Brandt

Warszawa, 18.09.1979 r.

List Prezesa Rady Ministrów
do uczestników Konferencji Polskiego Instytutu Spraw
Międzynarodowych i Fundacji im. F.Eberta

Pragnę przekazać najlepsze pozdrowienia i życzenia
uczestnikom konferencji Polskiego Instytutu Spraw
Międzynarodowych i Fundacji im. Friedricha Eberta,
obradującej w Toruniu.

Problematyka, którą omawiać będziecie w trakcie
obecnego spotkania - wychowanie dla pokoju - ma niezwykle
istotne znaczenie dla stosunków między Polską Rzeczypospolitą
Ludową i Republiką Federalną Niemiec. Od wychowania młodych
pokoleń w PRL i RFN w duchu głębokiego i właściwego
rozumienia przeszłości i zaangażowania w budowę pokojowej
przyszłości zależeć będzie w znacznym stopniu dalszy przebieg
procesu normalizacji, kształtowanie się pokojowego współ-
życia obu państw i narodów, a także bezpieczeństwa i współ-
pracy w Europie.

W tym kontekście szczególnie ważne zadania wiążą
się z pełną realizacją zaleceń w sprawie rewizji podręczników
szkolnych, przyjętych przez wspólną komisję naukowców z Polski
i RFN.

Uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z inicjatywy
Polski Deklaracja o wychowaniu społeczeństw w duchu pokoju
stwarza ważne przesłanki kształtowania wzajemnego zrozumienia
narodów i wspólnych działań na rzecz pokoju i bezpieczeństwa.
Rząd PRL z uznaniem wita wszystkie inicjatywy, zmierzające
do kształtowania stosunków PRL i RFN w oparciu o te zasady.

W tym duchu przekazuję uczestnikom konferencji
życzenia pomyślnych obrad.

Profr. Jankowski

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

MINISTER OŚWIATY I WYCHOWANIA

Warszawa, dnia 17 września

1979 r.

Do uczestników Konferencji
Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych
i Fundacji im. F. Eberta

Ministerstwo Oświaty i Wychowania z głębokim zainteresowaniem i poparciem odnosi się do założeń i celów konferencji nt. Drogi do porozumienia - wychowania dla pokoju w procesie normalizacji stosunków między PRL a RFN. Sprawy którymi zajmiecie się w Waszych obradach odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu świadomości młodzieży naszych krajów.

Wychowanie w duchu pokoju, poszanowania niepodległości i suwerenności państw i narodów jest w Polsce wartością szczególnie cenioną. Nie szczędzimy wysiłków by w naszym systemie nauczania i praktyce wychowawczej realizować w pełni zasady zawarte w Deklaracji o wychowaniu dla pokoju przyjęte w wyniku osobistej inicjatywy i Sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych.

W osiągnięciu tego celu w stosunkach między Polską Rzeczypospolitą Ludową i Republiką Federalną Niemiec szczególne znaczenie ma realizacja, w sprawie podręczników szkolnych opracowanych przez Wspólną Komisję PRL-RFN. Odpowiedzialność za pełne wcielenie ich w życie wzięły na siebie rządy obu krajów w podpisanej w 1976 roku umowie kulturalnej.

W polskich podręcznikach historii i geografii, zalecenia podręcznikowe, traktowane przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania jako wiążące, są konsekwentnie realizowane.

Wyrażam nadzieję, że obrady konferencji przyczynią się do przyspieszenia realizacji tego tak ważnego elementu procesu normalizacji stosunków między PRL i RFN, tym bardziej, że jak wiadomo, proces ten napotyka jeszcze ciągle na trudności.

Życzę Waszej konferencji pełnego powodzenia, a do jej uczestników apeluję o dalszą aktywność w tym ważnym dziele.

Józef Teichma

PANIE I PANOWIE
SZANOWNI ZEBRANI

Cieszy nas fakt, że miasto Toruń, w którym historia splata się z dokonaniem współczesności, stało się miejscem obrad konferencji na temat drogi do porozumienia jaką stanowi wychowanie dla pokoju w procesie normalizacji stosunków pomiędzy Polską Rzeczypospolitą Ludową i Republiką Federalną Niemiec.

W imieniu władz i społeczeństwa regionu toruńskiego serdecznie witam wszystkich uczestników konferencji zorganizowanej przez Polski Instytut Spraw Międzynarodowych i Fundację Eberta w Republice Federalnej Niemiec.

Witam Was w grodzie Mikołaja Kopernika z równą serdecznością i życzliwością, z jaką witałem przed miesiącem Kanclerza Republiki Federalnej Niemiec Pana Helmudta Schmidta, którą to wizytę i rozmowy z I Sekretarzem Komitetu Centralnego PZPR tow. Edwardem Gierkiem śledziło z uwagą i zainteresowaniem - podobnie jak w całym kraju - społeczeństwo naszego województwa.

Znajdujecie się Szanowni Zebrani w mieście i województwie znaczącym w Polsce.

Toruń znany jest jako miasto wspaniałych zabytków przeszłości świadczących o wielowiekowych tradycjach i polskiej kulturze narodowej.

Województwo toruńskie jest ważnym ośrodkiem przemysłu chemicznego, elektromaszynowego, spożywczego i lekkiego, a rolnictwo należy - za sprawą wysokiej kultury rolnej - do czołowych w kraju. Liczne placówki kultury, oświaty służące ludziom pracy, uzupełnia Uniwersytet Mikołaja Kopernika, kształcąc kadrę gospodarczą, kulturalną i naukową dla naszego i sąsiednich województw.

Jako mieszkańcy tej ziemi dumni jesteśmy z naszych osiągnięć w Polsce Ludowej, której XXXV-lecie niedawno uroczyście obchodziliśmy.

PANOWIE I PANIE !

Wśród wielu powodów, dla których rozpoczynająca się konferencja może skłaniać do zadowolenia zdaje się istotnym ten, iż zostają podjęte kolejne wysiłki mające na celu wprowadzanie w życie układu z grudnia 1970 roku o normalizacji wzajemnych stosunków pomiędzy Polską Rzeczypospolitą Ludową i Republiką Federalną Niemiec.

Cenimy sobie niezmiernie wysoko fakt, że obecna wymiana poglądów pomiędzy naszymi państwami toczy się w duchu wychowania społeczeństw dla pokoju.

Ta na wskroś humanitarna idea, stanowiąca jedyną rozsądną i logiczną alternatywę dla współczesnego świata, przyjęta i upowszechniona przez Organizację Narodów Zjednoczonych, jest polską inicjatywą.

W wyniku konstruktywnej działalności naszego kraju na forum międzynarodowym - zyskała aprobatę większości państw świata.

Wszystkie działania międzynarodowe Polski podejmowane na szczeblu państwowym, regionalnym, pomiędzy miastami i zakładami pracy służą realizacji tej idei.

Region i miasto w którym goście, jego władze i mieszkańcy mają w tym poważny udział.

Toruń posiada kilkuletnie kontakty ze swym miastem bliźniaczym w Waszym kraju, z Getyngą.

Toruń i Getynga współdziałają ze sobą na polu kultury i sztuki - w zakresie ochrony zabytków, w dziedzinie sportu i rozwiązywania problemów komunalnych.

Są to żywe i owocne kontakty przynoszące wzajemne korzyści obu miastom.

PANIE I PANOWIE !

Przed rozpoczynającą się dzisiaj konferencją postawione zostały zadania wymiany poglądów i dyskusji na tematy związane z wychowaniem dla pokoju.

Zapewnienie pokoju jest jedynym warunkiem porozumienia i pogłębiania współpracy międzynarodowej. W jego utrwalanie na kontynencie europejskim i w świecie znaczący wkład wnoszą Polska Rzeczypospolita Ludowa i Republika Federalna Niemiec. Konferencja ma także służyć umacnianiu wzajemnych stosunków naszych krajów- w szczególności w zakresie oświaty i kształtowania opinii publicznej w aspekcie rzeczywistego bilansu dokonań i perspektyw na najbliższą przyszłość.

Są to zadania ważne.

Spotykają się one z dużym zainteresowaniem szerokiej polskiej opinii społecznej.

Wyrażam przekonanie, że toczące się w Toruniu obrady przyniosą naszym krajom i narodom obopólne korzyści.

Ze swej strony pragnę zapewnić, że dołożyliśmy wszelkich starań aby obrady w Toruniu toczyły się we właściwym klimacie społecznym i politycznym, aby umożliwić sprawę i skuteczny przebieg konferencji.

Jestem również przeświadczony, że wszystkim uczestnikom konferencji towarzyszyć będzie szczerą i serdeczną gościnność.

Życzę wszystkim pomyślnych obrad i wyniesienia jak najlepszych wrażeń z pobytu w naszym pięknym mieście Toruniu.